Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

FiComin lausunto laeiksi sähköisen viestinnän palvelulain ja julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoimintalain muuttamisesta HE 226/2018

FiCom kiittää mahdollisuudesta kommentoida esitystä ja esittää seuraavaa:

FiComin keskeiset viestit:

- **FiCom pitää esityksen tavoitteita ja ehdotuksia tarkoituksenmukaisina ja kannatettavina.**
- **Esitys on hyvin valmisteltu ja yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.**
- **Esitys muodostaa toimivan lainsäädäntökehikon verkko- ja palvelusopimusten tekemiselle.**
- **FiCom toivoo, että valiokunta korostaisi mietinnössään kansallisen verkkovierailun poikkeuksellisuutta.**
- **FiCom kannattaa, että esitetyt lait tuleva voimaan mahdollisimman pian.**

Esityksen tavoitteet ja ehdotukset

Esityksen tavoitteena on parantaa viranomaisviestinnän laatua ja luotettavuutta mahdollistamalla uudenlainen laajakaistainen viranomaisviestintäpalvelu, jossa kaupallinen teleyritys tarjoaa verkko-operaattorina matkaviestinverkkoaan viranomaisviestintäpalvelua varten. Palvelun tarjoavana operaattorina toimisi turvallisuusverkkolakiin tehtävän muutoksen perusteella palveluntuottaja Suomen Erillisverkot Oy.

Esityksellä mahdollistettaisiin viranomaisviestintäpalvelun tarjoaminen kaupallisessa matkaviestinverkossa siten, että viranomaisviestinnälle varmistettaisiin kaksi keskeistä viranomaistoiminnetta, joilla taattaisiin viranomaisviestinnän riittävä laatu ja palvelun saatavuus verkon ruuhkatilanteissa. Nämä olisivat viranomaisviestinnän saatavuuden etuoikeus- ja altapurkutoiminne sekä viestinnän laadun etuoikeustoiminne.

Lisäksi mahdollistettaisiin viranomaisviestinnän kansallinen verkkovierailu niissä tilanteissa, jolloin ensisijainen verkko ei ole käytettävissä.

FiCom kannattaa esitystä ja sen mahdollisimman pikaista voimaan tuloa

FiCom pitää esitystä ja sen tavoitteita kannatettavina. Esitys on valmisteltu laajassa sidosryhmäyhteistyössä, jossa on päädytty eri vaihtoehtojen arviointien jälkeen esitettyyn verkko- ja palveluoperaattorimalliratkaisuihin. Kuten esityksen perusteluista ilmenee, kaupallisen yrityksen verkon hyödyntäminen viranomaisviestintään on kustannustehokasta ja mielekästä muun muassa sen kattavuuden ja teknologisen kehityksen vuoksi. Valittu malli hyödyttää myös yleisen viestintäverkon käyttäjiä, koska verkon kattavuus ja toimintavarmuus paranee entisestään.

Jos valitun verkko-operaattorin verkko ei ole käytössä esimerkiksi tilapäisen häiriön tai pienimuotoisen katvealueen takia, luonnoksessa ehdotetaan kansallista verkkovierailua viranomaisviestinnän takaamiseksi. FiCom pitää hyvänä luonnoksessa esitettyä menettelyä ja porrasteista rakennetta, jolla verkkovierailu on tarkoitus järjestää. Kyseessä on palveluntuottajan pyynnöstä käynnistyvä, lähtökohtaisesti sopimukseen perustuva menettely, jossa lähdetään ensisijaisesti pelkästä perusverkkovierailusta ilman säädettyjä viranomaistoiminteita ja jota voidaan toissijaisesti täydentää viranomaistoiminteilla. Toisaalta ei ole estettä sopia samalla kertaa sekä perusverkkovierailusta että viranomaistoiminteita sisältävästä konseptista.

Sopimusmallissa tulee olla lähtökohtana aito kaupallinen sopimus. Sopimusehtojen tulee olla kohtuulliset molempien osapuolten kannalta, ja niissä tulee huomioida osapuolten tarpeet ja resurssit. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen, Viestintävirasto voisi esityksen mukaan päättää sopimuksen ehdoista, kuten hinnasta, osapuolen vaatimuksesta. Perusmuotoisesta verkkovierailusta hintavertailu on mahdollista, koska tukkutasolla hinnoittelumalli on käytössä muiden EU- ja ETA-maiden liittymäasiakkaiden Suomen vierailun yhteydessä. Sitä vastoin viranomaistoiminteista ei voi tehdä hintavertailua, koska vastaavia hinnoittelumalleja ei ole. Esityksen perusteluissa onkin todettu, että viranomaistoiminteiden etuoikeuksista hintavertailua ei voine tehdä (s. 48).

Koska verkkovierailu on poikkeuksellinen toiminne ja tarkoitettu tilanteisiin, joissa valitun verkko-operaattorin verkko ei ole käytettävissä, FiCom toivoo, että valiokunta korostaisi mietinnössään tätä poikkeuksellisuutta.

FiCom kannattaa sitä, että ehdotetut lait tulevat voimaan mahdollisimman pian, jotta verkko-operaattorin kilpailutuksen valmistelu ja itse kilpailutus saadaan käynnistettyä. Tämä jälkeen tulee lisäksi käynnistää neuvottelut verkkovierailua tarjoavien yritysten kanssa.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat